

Ο ΝΟΥΜΑΣ ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ

Για την Ελλάδα αρ. 10.—Για το Έξωτερικόν φρ. αρ. 10

20 λεφτά το φύλλο λεφτά 20

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ: Στα κίσκια τής Ελλατίας Συντάγματος, Ομόνοιας, Υπουργείου Οικονομικών, Σταθμού Τροχιδρόμου (Οφθαλμιατρείου), Σταθμού υπόγειου Σιδηρόδρομου (Ομόνοια), στο καπνοπωλείο Μανωλακάκη (Πλατεία Στουρνάρα, Έξαρχεια), στο βιβλιοπωλείο «Ήστιας» Γ. Κολάρου.

Στόν Πειραιά: Καπνοπωλείο Γ. Ξηροῦ, ὁδ. Βουδουλίνης αρ. 1, σιμά στήν Τρούμπα.

Ἡ συντρομή πλερώνεται μπροστά κ' εἶναι ἐνός χρόνου πάντα.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

Κ Α Ι

ΠΡΑΜΑΤΑ

Η ΚΥΡΙΑ

Ριαγκοῦ κόλλησε ἓνα διαμαντένιο παράσημο στή στήθια τής Ἀστυνομίας μας μέ κάποια δήλωσή της πού δημοσίευσε καί δημοσιεύει ἀκόμα στίς ἐφημερίδες. Δηλώνει δηλ. πώς δίνει χίλιες δραχμές σ' ὅποιον μπορέσει νάνα καλύψει ἐκείνους πού τήν κλέβουν ἀπό τὸ Νοέβριον τοῦ 1904 ἴσαμε σήμερα, καί δυὸ χιλιάδες σ' ὅποιον ἀνακαλύψει καί τής παραδώσει κάποιο κλεμένο ἀπὸ μῆνες πολύτιμο διαμαντικό της.

Πιά νά κάνει αὐτὴ τὴ δήλωση ἡ γυναίκα, φανταζόσαστε πόσο ἐνθουσιασμένη θάναί με τὴν ἐνέργεια τής Ἀστυνομίας μας. Τί λόγος! Τόσο ἐνθουσιαστήκαμε ἡ γυναίκα, πού ἂ δὲν ἔκανε αὐτὴ τὴ δήλωση, ἂ δὲν ἔφτιανε δηλ. μ' αὐτὴ τὴ δήλωση δική της Ἀστυνομία, φόβος εἴτανε μήπως κανένα βράδυ οἱ λωποδύτες τής ἀρπάξουν ἀκόμα καί τίς πόρτες τοῦ σπιτιοῦ της.

ἀνοίξης ὁμπρός στή μαγεμένη σου ψυχὴ τὰ μάτια καί νά φρίξης ἡ ἴδια μέ τὸ κρίμα, καί μέ τὸν πόνο μου νά σαλέψῃ ὁ νοῦς σου... Τώρα πιά σέ κατέχω καί σάν μάγος σέ ἀναδραμιζῶ σὸ νοῦ καί στήν ψυχὴ. Χαράζω μέ τὸ χέρι σου ὅ,τι μέσα σὸ νοῦ σου περνάει, καί θά σου κράζω μέσα σὸ πηγάδι πού καθρεφτίζεται: τὸ καινούργιο φεγγάρι, τ' ἀπύνοχτο, μέ τὴν τρομπέτα κείνης τής νύχτας, νάστραψῃ ὁ ἦχος τής φωνῆς σου μέσα, ν' ἀντιφεγγίσῃ ἐκεῖ ἡ ἀσβολερὴ σου πράξη...

«Κέρνα με, κέρνα με τότε τὸ κρασί πού θά με ψηλώσῃ ἀκόμα! Κέρνα με σὸ βελούκινο ποτήρι πού ἐκάθισε στὰ χεῖλιά σου ἡ μεθυσιμένη μου κρίση, καί πίνει ἀφρό, καί πίνει ἀκράτο αἷμα, κέρνα με τὴ βοῦθ τοῦ κόσμου καί τὸ βόγγι τής μίσητας...

»Δὲ με σαλεύει ἀπὸ τὴ βίγλα μου ἐτούτος ὁ ἀχλόβος σαλαχός; δὲ με τρεμάζει οὔτε τής κριματερῆς σου νύχτας ἡ τρικυμία μόνε, κέρνα με στὰ μάτια τής δικῆς σου γέννας, νάλλοιμόν μου, τὴ ζωὴ σου τοῦ ζαρμάτωτη ἀπὸ τὴ ψυχὴ παραδώσες καί τώρα ἐσύ πεθαίνοντας, γδικιώνουμαι στὴ λάτρα τής πέφτω, στὰ χρόνια τής ἀμέθυσης νεότητος σου πού σέ κυβέρνας ἡ ἀθωότη, καί πίνω τὸ πικράτο πιότο τής ἀρνησίας σου, εἶσαι ζώντας ἀπὸ τὸν καρπὸ τής κριματερῆς σου ἀπιστίας!..»

Δὲ θὰ ποῦμε τίποτα καινούργιο ἀν ποῦμε πὸς δημόσια ἀσφάλεια δὲν ἔχουμε. Τὸ εἶπαμε τόσες φορές. Τὸ εἶπαν καί τόσοι ἄλλοι. Τὸ λένε κάθε βδομάδα καί οἱ ἀριθμοὶ πού σιολίζουν τὸ βδομαδιατικό φονοπάζαρο. Τὸ εἶπε καὶ ὁ ἴδιος ὁ κ. Χαλκιάπουλος, ὁ ἀνακριτῆς, (κοίτ. «Ν. Ἀστὺ» 17 Σεπτ. σελ. 3) σ' Ἀθηναῖο φημεριδογράφο.

— Για νά δεθοῦν τὰ χέρια τῶν κακοποιῶν στοιχείων, πρέπει πρῶτα νά λυθοῦν τὰ χέρια τής Εἰσαγγελίας,

Ποῦ πάει νά πεί, γιὰ νά λυγοστέφουν οἱ φονιάδες πρέπει νά πάφουν οἱ βουλευτάδες νάν τοὺς προστατεύουν, καί γιὰ νά λείψουν οἱ λωποδύτες πρέπει πρῶτα νά λείψουν ἀπὸ τὴν ἀστυνομία μερικοὶ βρωμιάρηδες πού κάθε ἄλλο παρά γι' ἀστυφύλακες κάνουν. Εἶναι καλὸς ὁ κ. Παπούλιας. Σύμφωνα ἔχει καί καλοὺς ἀστυνόμους. Δὲ λέμε ὅχι, μπορεῖ καὶ αὐτὸ νάνα σωστό. Μὰ τί νά σὺν κάνουν καί διευθυντῆς καὶ ἀστυνόμοι δταν ἡ Πολιτικὴ χώνει τὴ μοῦρη της καί σ' αὐτὰ ἀκόμα τὰ Ἀστυνομικὰ μπουτιροῦμα διορίζοντας ἡ ἴδια τοὺς ἀστυφύλακες καί προστατεύοντας εἶσι κάθε τερεκὲ πού μπαίνει στήν Ἀστυνομία γιὰ ν' ἀρπάξῃ καὶ ὅχι νά δουλέψῃ;

Ἡ κ. Ριαγκοῦ εἶναι ξένη, λίγα χρόνια ἔχει ποῦθε σὸν τόπο μας, καὶ ὅμως φαίνεται, μᾶς ἔμαθε καλά καλὰ καί γι' αὐτὸ ζητάει σήμερα τὴν ἀσφάλεια τής περιουσίας της ὅχι ἀπὸ τὰ ὄργανα τής Πολιτείας, ἀλλὰ ἀπὸ τὸ ταμεῖο τής Ἡ κυρὰ αὐτὴ ἀπὸ τὴ μιά μεριά μέ τὴ δήλωσή της καὶ ὁ κ. ἀνακριτῆς ἀπὸ τὴν ἄλλη μέ τὰ τσονητερά του λόγια, μᾶς κάνουνε νάποροῦμε πὸς τὸ «βδομαδιατικό φονοπάζαρο» μας εἶναι τόσο ἀχαμνὸ, ἐνὼ ἔπρεπε σκοτωμοὶ, λαβωμοὶ, κλεψιῆς καὶ ἀπαγωγῆς νά περῶνε κάθε βδομάδα τὴ χιλιάδα

Η «ΑΚΡΟΠΟΛΗ»

τῆς Κυριακῆς ἀναφέροντας ὅσα γράψαμε σὸ περασμένο φύλλο γιὰ τίς τσαχπινιές τοῦ κ. Καλότυχου μέ τὰ διδασχτικά βιβλία τοῦ δικαστ. κλητῆρα πατέρα του καί τοῦ πεθαμένου ἀδερφοῦ του, τοῦ σπετσέρη, γράφει καί τ' ἀκόλουθα:

«Ἄς ζητήσῃ νά ἰδῇ ὁ κ. Ἄς ἔπρεπε τὸν «Νουμᾶν» κτλ. καὶ ἄς ἀπλώσῃ τὴν χερσέρα του ἐπὶ τῶν ἐνόχων».

Χερσέρα ὁ κ. Καλλιφρονᾶς; Κάθε ἄλλο. Χερσέρα

καὶ πολὺ ἄθρα, ὅχι γιὰ ν' ἀπλώνονται σὲ σβέρκουσ, ἀλλὰ γιὰ νά υπογράψουνε ρουφετομετάθεσες καί νά γλυκοχαδεύουν ἐργατικῆς χερσῆρες στίς ἐκλογίς. Ἀνθρώποι μέ χερσῆρες δὲ γίνονται Ἰπουργοὶ σὸ Ρωμαϊκό, γιὰτὶ ἔ γινόντουσαν, τὰ τέτια Καλότυχου καί κακότυχου χάλια θῆχαν ἀπὸ καιρὸ λείψει.

Ἄς εἶναι ὅμως. Ἐμεῖς γιὰ μιά στιγμὴ πιστέψαμε τὴν «Ἀκρόπολη», πὸς ἔχει δηλ. χερσῆρες ὁ κ. Ἰπουργός, καί γιὰ νά μὴν τὸν ἀναγκάσουμε νά φῆσει τίς σοβαρῆς δουλιές του καί νά τρέχει στὰ κίσκια νάγοράζει «Νουμᾶν» (ὁ ἴσοιος. «Νουμᾶς», ὅσο καὶ ἂν εἶναι, κατὰ τὴν Ἀκρόπολη, μιά ἀπὸ τὰς πολλῆς προσοχῆς ἀξίας ἐφημερίδας), δὲν ἐδιαφέρει καθόλου τοὺς Ρωμαίους Ἰπουργοὺς τῆς Παιδείας! πῆραμε δυὸ φύλλα, σημαδέψαμε μέ κόκκινον μολύβι ὅ,τι ἔπρεπε νά διαβαστεῖ ἀπὸ τοὺς κ.κ. Ἰπουργοὺς, τὰ τυλίξαμε σὲ φάκελλοὺς καλὰ καλὰ καί τὰ ρῆξαμε στήν πόττα. ἓνα γιὰ τὸν κ. Καλλιφρονᾶ καὶ ἓνα γιὰ τὸν κ. Ράλλη.

Τὰ διαβάσκαμε, δὲν τὰ διαβάσκαμε, δικὸς τοῦς λογαριασμοῦ. Ἐμεῖς ὅ,τι ἔπρεπε νά κάνουμε τὸ καναμε. Γιὰ τὰ πικράτου δὲ δίνουμε πεντάρια.

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ

τῆς Παιδείας, σὲ νάνα γραφεῖο τοῦ Κοῦν, προμήθεψε σὲ δυὸ κυράδες εἰσιτήρια χάρισμα νά σεργιανίσουν τὴν Ἑλλάδα, τὴν ἕρρηρη αὐτὴ ἐποχὴ πού «πίπτουν τὰ φύλλα» καί αἰ... κοιλίς τῶ δασκάλων ἀπὸ τὴν πείνα. Μ' ἄλλα λόγια, τὸ Ἰπουργεῖο τῆς Παιδείας «ἐνέκρινε» νά σταλθοῦν στίς ἐπαρχίς οἱ κυρίες Σιθαστὴ Καλλισιπέρη καί Μ. Βελλῆ νά ἐπιθεωρήσουν τὰ Δημοτικὰ σχολεῖα τῶν κοριτσιῶν.

Γιὰ ποῖο λόγο τίς στέλνουν οἱ τμηματάρχες; — γιὰτὶ αὐτοὶ πιά διευτύνουν τὰ Ἰπουργεῖα καὶ ὅχι οἱ Ἰπουργοὶ. Γιὰ νά ζετασουν ἂν οἱ δασκάλες κάνουν καλὰ τὴ δουλιὰ τους; Γιὰ νά ἴδοῦν ἂν τὰ χεῖρια εἶναι ὅμοια; Μὰ δὲν ξέρεῖ ὁ κ. Ἰπουργός, μᾶς ρωτᾶει κάποιος φίλος, πὸς σύμφωνα μέ τὰ ἄθρα 20, 23, 24, 25, 26, 27 καί 28 τοῦ ΒΤΜΘ νόμου οἱ δημοδιδασκαλισσῆς καί δημοδιδασκαλοὶ ὑπάρχουνται στίς ἴδιες διατάξεις; δηλ. ἔχουν πᾶνου ἀπὸ τὸ κεφαλι τους τους ἐπιθεωρητῆς;

Πὸς δὲν τὰ ξέρεῖ αὐτὸ ὁ Ἰπουργός! Τὰ ξέρεῖ καί τὰ καλοξέρεῖ, μὰ τί πειράζει νά κάνουν τὸ χυνοποριετικό ταξιδάκι τους, τραβῶντας καί καλούτσικο λουφέ, δυὸ κυράδες στὴ ράχη τοῦ Ρωμαϊκοῦ!

Ἄφριζε τώρα, καὶ ἀπὸ τὰ λεβδά του χεῖλια ἔτρεψε ἡ ὀμρὴ τοῦ λόγου μ' ἀφρό καί τρόμο. Τὰ μάτια του ἐκαρσώθησαν σὸ ταβάνι, τὰ χεῖρια του ἐσφιγγανε τὸ ἓνα τ' ἄλλο, καί σείττανε τὸ στήθο του ρουσκώνοντας σάν κῦμα. Ἐμεῖς τὰ παιδιὰ καί ἡ μητέρα μαρμαρώσαμε τώρα, ἀπολιθωθήκαμε. Τὰ λόγια του εἶσι βγαλιμένα ἐχαράζόντανε στὰ σπλάχνα μας, καί σὲ μένα εἰσεῖνανε ἀλησμόνητα, μ' ὅλο πού μᾶς ἦταν ἀκαταλάβητα, καί μονάχα μαντευτὰ τ' ἀπεικάζα καί τὰ ξεδιόχνα μέ τὸν καιρὸ. Ἀπὸ τὸν καιρὸ κείνο θυμᾶμαι πᾶντα πὸς τὰ λόγια τοῦ πατέρα μου ἦταν παράξενα, σάν ρητὰ καί σάν λόγια μάγμου καί μυστήριου. Τὸν ἔκουγα πάντα, δὲν ξέρω γιὰτὶ, μέ μιά εὐχάριστηση γιομάτη ἀπὸ ἓνα μυστικὸ φόβο. Αἰστανόμουνα πὸς τὰ λόγια του κάποτες μου ἀγγίζανε τὴν ψυχὴ, μου χύνανε σπῆθες στήν καρδιά καί μοῦ τὴ μυριοφώτιζαν, καί κάποτε ἐνοῶθα τὴ φωτιά τους πού μ' ἔκαιγε.

Ὅστος κείνο τὸ βράδυ δὲν εἶπε ἡ μητέρα λόγο. Ὁ πατέρας σταμάτησε, ἀκούμπησε τὸ κεφάλι σὸν καναπέ, καὶ ἔμεινε ἐκεῖ μιλώντας σάν μέσα του, βγάζοντας κάποτες κάποτες ἀνάκουστα, ἄσωστα λόγια, σὰ νά ἦταν ὀλομόναχος.

Ἡ μητέρα πάλε δοκίμαζε τώρα νά μιλήσῃ, μὰ κατὶ τῆς ἐσφιγγε τὰ λόγια σὸ λαιμό, καί τὰ μά-

τια τῆς ἀνεδοκτιέβαιναν ἀπὸ τοῦ πατέρα τὴν ὄψ' ἡ στὰ γονατισμένα πλάϊ τῆς παιδιὰ, καί κάπατε γύριζε καί σὲ μένα, πού τὴν κοίταζα δεητικά, δείχνοντάς της πὸς νοιώθω ὅτι γιὰ χάρη μου βασανίζεται. Καί γιὰ πρώτη βολὰ τότες θυμᾶμαι στάθηκα νά συλλογιστώ ἀπᾶνου στήν ἀναλωμένη τῆς ὄψη, τὴ ρεντισμένη ἀπὸ τὰ μυστικὰ δάκρυα, καί φωτισμένη θλιβερά καί νοητικὰ ἀπὸ τὰ καλιώτατα μάτια τῆς βγενικίδας καί τῆς ἀπαντοχῆς. Ἐσοῦρνε τὸ πρόσωπό της κατὰ τὰ μάγουλα σὲ καθάρτο κλάμα, καί γύρω ἀπὸ τὰ μάτια τῆς οἱ κόχες ἐγράμμωναν τὸ παράπονο. Καί πέφτανε στίς γωνιές ἀπὸ τὰ σφιγμένα τῆς χεῖλια, τὰ πικραμένα, πέφτανε οἱ λόγοι τῆς φρονιμάδας καί τῆς γκαρδιοσύνης. Τὰ φροῦδια τῆς γυαλίζανε ἀπὸ μιά μακρυὰ γατίσιας τρίχας σὸ σκοτάδι, καί γύριζαν νά πιεῦν σάν φειδάκια νερό στὰ μάτια κείνα πού ἀνοίγονταν σάν δυὸ στρεῖδινα φωτερά στὰ πελαγίσια νερά, πού σώνουνε νᾶνε στήν ἐπιφάνεια μαβιά καί λίγη σὸ βυθὸ μαυρολογῶνε.

Ἐσηκώθηκα πικρόντας τ' ἀδέρφια μου ἀπὸ τὸ χέρι ἔκαμε κατὰ τὴν πόρτα κοιτάζοντας πᾶντα τὸν πατέρα. Τὰ μάτια κείνου δὲν ἐσηκώθηκα. Μὰ τὸν ἔσορνε ἡ ματιὰ τῆς καί γύρισε κατὰ τὰ βήματα τῆς. Καί κάπως τὸ μάτι του ἐδιάθηκε ἀπὸ πᾶνου τῆς. Κείνη τοῦ χαμογέλασε πικρά. Καί τοῦ εἶπε

Από τή μιὰ μεριά, θά πείτε, ψαλιδίζονται οί φορομιστοί τῷ δασκάλῳ γιά οἰκονομία, κι ἀπό τήν ἄλλη γίνονται τόσα περιττά ἐξοδα. Μά ἴσα ἴσα, ἀνόητοι, γι' αὐτό γίνονται οἱ οἰκονομίες, γιά νά περισσεύουν παράδες καί γιά τὰ περιττά ἐξοδα.

ΠΑΛΗΚΑΡΙΑ

μιὰ φορά! Ἄ θέλετε νά τήν καμαρώσετε πάρτε τοὺς «Καιροὺς» τῆς περκαμένης Κυριακῆς πού δημοσιεύουν τὸ πρῶτο τους Κρητικὸ δῆγημα (βλέπετε, τώρα τελευταία καί οἱ λίβελλοὶ ἀρχινῆσαν νά παρουσιάζονται γιά δῆγηματα! Τί πρόδοὺς ἀκόμα μᾶς φυλάει ἡ Ἀθηναϊκὴ δημοσιογραφία!) μὲ τὸν γαργαλιστικώτατο τίτλο «Ὁ Ἀρμολογὸς καί ὁ ἰδιαιτέρῳ του».

Τὸ ψευδοδῆγημα αὐτὸ ἔχει καί πρόλογο γιομάτο βρισιές καί συκοφαντίες γιά τὸν Πρίγκηπα Γεώργιο καί γιά τὸν ἰδιαιτέρῳ του Γραμματεῖα κ. Παπαδιαμαντόπουλο. Οἱ «Καιροὶ» ἀφοῦ ποῦνε στὸν πρόλογο ὅσα δε λέγονται οὔτε γιά τὸν χειρότερο παλιάνθρωπο, ἀρχινῶντας τὸ δῆγημα γυρίζουν τὸ τιμὸν καί φέρνουν τὴ σκηνὴ στὰ 1570 μὲ ἥρωες τὸ Βενετσιάνο Δούκα Δὸν Παπακλή καί τὸ Γραμματικὸ του Ἰωάνθαν Μέμο.

Ἔτσι ξεφεύγουν οἱ «Καιροὶ» τὴν ἀπόχη τῆς Εἰσαγγελίας, μὰ ὁ κοσμικὸς ξέρει πᾶς τί διαβάζει καί ἡ πατριωτικὴ συκοφαντία τῶν «Καιρῶν» — γιὰτί ὅλα ἀπὸ πατριωτισμὸ γίνονται! — πιάνει μιὰ χαρά.

Μιλῆσαμε γιά παληκαριά στὴν ἀρχή. Μὰ νά ζητάει κανεὶς ἀπὸ τὴ συκοφαντία παληκαριά εἶναι σὰ νά ζητάει ἀρχοντιά ἀπὸ δὲν ξέρουμε ποῖο τετράποδο.

ΚΑΛΑΙΟ

ἀργά παρὰ ποτέ, λέει ἡ παροιμία, καί γι' αὐτὸ ὅσο ἀργά κι ἂν ἔρχεται ἡ φοβέρα τῷ δασκάλῳ πὼς θάπεργήσουν, ἂν ἡ Κυβέρνησις δὲ θελήσει νά φανεῖ ἀνθρωπινώτερη σ' αὐτούς, φανερώνει πὼς ἀποφασίσανε νάφήσουν καταμέρος τὰ λόγια καί νά μιλήσουν πᾶς μὲ πράματα.

Ἔτσι κάτι μπορεῖ νά γίνει, τὸ ἐλπίζουμε, γιὰτί ἂν ἡ φοβέρα πραγματοποιηθεῖ, ἡ Κυβέρνησις θὰ τὰπορασίσει νάλλάξει ἢ νά καταργήσει τὸ σοφὸ νόμο τῆς, ἀφοῦ δὲ θά βρῆται δασκάλους γιά νὰ τὸν φορτώσει στὴ ράχη τους.

μισόφωνα.
— Σὲ περιμένω...

Καί ρεῦγοντας μ' ἄφησε πίσω μονάχη, νοιώθοντας τὸν ἑαυτὸ μου σπλαθωμένον, στὴν ὀργή τοῦ πατέρα ὀμπρός, καί στῆς ἀγάπης μου τὸν πόνο γιά δαύτον, καί γιά τὴ μαννούλα. Ἀχ, ἔλεγα, πὼς θά μπορέσω νά ζήσω τώρα. Ὑστερα πέρασε ἀπὸ τὸ νοῦ μου τὸ περασμένο σὰν ἀστράπη. Σταύρωσα τὰ χέρια καί πρόσμυνα μέσα τῆς σιγαλιᾶς. Ὁ πατέρας ἀνάσαινε βαθεῖα, καί καθόντανε ἐκεῖ ἀκούνητος, μὲ σταυρωμένα τὰ χέρια του στὰ στήθια. Δὲν ξέρω τί μ' ἐτράθηξε σιμά του, ἡ ἀδυναμία μου ἢ τὰχα ἡ δύναμη του;

Καί ζυγώνοντας δειλὰ, ἔγειρα τὸ κεφάλι στὸ στήθος μου καί τοῦ εἶπα ἀργά, μὲ τὴ φωνή μου μισοβγαλμένη ἀπὸ μέσα μου, ξεψυχισμένη:

— Δὲν πᾶς νά κοιμηθῆς, πατέρα... νά ἡσυχάσῃς... εἶσαι τόσο κουρασμένος...

Δὲ μοῦ μίλησε, οὔτε ῥάνησε πὼς κατέλαβε τὴ φωνή μου, τὴ λαχτάρα μου.

— Πατέρα μου, κάρη μου τὴ χαρὴ νά πᾶς στὴ μητέρα... πού σὲ περιμένει... νά συγᾶσῃς λίγο...

Γύρισε καί μὲ κοίταξε, μὲ κοίταξε γιά κάμποσο, κατὰματα, ἀνοίγοντας τὰ μάτια του ξαφνιασμένα, ὡσὰ νά μεβλεπε γιά πρώτη βολά. Θέ μου, τί κοί-

Νά δοῦμε, γιὰτί ἐλάττωμα Ρωμαϊκὸ κι αὐτὸ νά ξεθυμαίνουμε πάντα, εἰ τίς φοβέρες.

ΧΑΛΑΣΑΝΕ

τὸν κόσμῳ οἱ ἐφημερίδες μὲ τὸ σκάνδαλο τοῦ συμβολαιογράφου Γαϊτάνου. Ὁ μακαρίτης εἶχε καταγυῖσει τοὺς πελάτες του κι ὅσους τοῦ μπιστευτήκανε χρήματα νὰν τοὺς τὰ φυλάξει ἢ νὰν τοὺς τὰ ρῆξει σὲ κερδοσκοπικὲς ἐπιχειρήσεις, καί τώρα πού πέθανε τραβᾶνε οἱ ἔμποροι τὰ μαλλιά τους γιά τὴν καλοπιστιᾶ καί τὴν κουταμάρα τους.

Ὁ μακαρίτης (ἀρχηγός, ἴσως, συμμορίας παλιανθρώπων) εἶχε καταφέρει νά ξεγελάει τὸν κόσμῳ μὲ τὴν τιμιότητά του. Εἶχε δηλ. νιώσει πὼς τὸ καλύτερο ἐπάγγελμα νά βγάξεις παράδες εἶναι νά κανεὶς τὸν τίμιον κι ἂς μὴν εἶσαι. Καί τὸ ἐπάγγελμα αὐτὸ τὸ ἐξασκοῦσε μὲ μαστοριά μοναδική. Σοβαρός, λιγύλογος, ἄγριος καμιά φορά, μάλιστα ὅταν ἐπρόκειτο νά περσασιστεῖ περιουσία πελάτη του, ἀνθρώπος τελοςπάντων ἀπὸ καινούς πού τοὺς βλέπεις στὸ δρόμο καί θαρρεῖς πὼς ἔχουνε βάλει κάλπη γι' ἄγριοι, ἔγδυνε τὸν κόσμῳ μ' ὅλους τοὺς κανόνες τῆς τιμιότητος.

Τώρα πέθανε πᾶς αὐτός, εἰμειναν ὅμως οἱ συντρόφοι του, καί ἡ Εἰσαγγελία πρέπει νὰν τοὺς δώσει νά καταλάβουν πὼς εἶναι ὑποχρεωμένοι νά πληρώσουν καί τίς δικῆς τους ἀμαρτίες καί τίς ἀμαρτίες τοῦ πεθαιμένου ἀρχηγοῦ τους.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ

Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΚΕΡΑΜΕΩΣ: «Διορθώσεις εἰς τὸ: *Ἀνακάλυμμα τῆς Κωνσταντινουπόλεως*». — «Ἐπιφύλιος, πρωτοπρόεδρος καί προνοητὴς Λακεδαιμονίας». «*Ἀνοραχηρά*».

Οἱ μελέτες ἀφτές, αἱ χρησιμώτατες γιά ὅσους καταγίνονται μὲ τὴ δημοτικὴ μας γλῶσσα καί φιλολογία ἢ μὲ τὴ μεσοχρονική ιστορία μας, ἐδημοσιεφθήκανε στὸ τελευταῖο διπλὸ τεύχος τῆς «Byzantinische Zeitschrift» (τόμ. XIV. 1905) καί κατόπι βγήκε καθεμιά καί σὲ ξεχωριστὸ Sonder-Abdruck.

Ὁ ἐγδότης τῆς, ὁ λατρετὸς μου φίλος πού μὲ τὴν καρδιακὴ του ἀγάπη μὲ κάνει νά περσρανεύομαι, διδάσκει δὴ καί μερικὰ χρόνια, ἀπὸ τὰ 1892

ἂν δὲ ξεχνῶ, τὴ μέση καί μετὰ ἑλληνικὴ φιλολογία στὸ Πανεπιστήμιον τῆς Πετρούπολεως ἔστοντας καί τμηματάρχης, ἀπὸ τὰ 1903, στὸ θεολογικὸ τμήμα τῆς Δημόσιας Ἀποκρατορικῆς Βιβλιοθήκης πού βρίσκεται στὴν ἴδια μεγαλοπόλη. Οἱ μεγάλες του παλαιογραφικὲς ἐρευνῆς καί ἄλλα του φιλολογικὰ δημοσιεύματα τὸν ἔχουνε κανεὶ ἀπὸ πολλὸν καιρὸ γνωστότατον ὄχι μονάχα στὸν ἑλληνικὸ λόγιον κόσμῳ, πού τοῦ εἶναι ἓνα μεγάλο πολῦτιμο περσάδι, παρὰ καί σὺλες τίς ἐπιστημονικὲς ἐκείνες τάξεις πού φροντίζουν γιά τὴν ἑλληνικὴ παλαιογραφία καί τὰ Ρωμαϊκά γραμματα. Καί μπορεῖ κανεὶς νά διαλαλήσῃ, χωρὶς νά φανῆ ὑπερβολικός, ἔτι ὁ κ. Παπαδόπουλος Κεραμεὺς ὠφέλησε περσσότερο τὴ δημοτικὴ φιλολογία καί γλῶσσα παρὰ τὴν κλασσική. Κι ἀλήθεια, μὲ τοὺς καταλογους τῶν χειρογράφων πού δημοσιεψε, δηλαδὴ τὴν τετράτομον Ἱεροσολυμιτικὴ βιβλιοθήκη, τὴ Μαυροκορδαίειον βιβλιοθήκη, καί τοὺς καταλογους ἄλλων τριάντα ἀπάνουκατου μοναστηριακῶν, κωνσταντινῶν καί σκολικῶν βιβλιοθηκῶν, μᾶς φανέρωσε ἀμύπολλα κείμενα τῆς δημοτικῆς καί μᾶς παρσάσε ἀπειρα σημειώματα γραμμένα σὲ δημοτικὴ γλῶσσα, ἄλλοτε καθάρια κι ἄλλοτε μιχτή, σημειώματα πολῦτιμα γιά νά παρακολουθήσουμε τὸ ξετύλιγμα τῶν ἀρχαίων τύπων ὡς πού νά φτάσουν στοὺς σημερινούς καί μὲ μιὰ λέξη πολῦτιμα γιά τὰ διάφορα ζητήματα ποῦφανε στὴ μέση ἢ Ἰδέα. Ἐπειτα δῶθε καί κείθε, σὲ ξεχωριστοὺς τόμους, σὲ φυλλαδάκια, σὲ περιοδικὰ κλ. ὁ κ. Παπαδόπουλος Κεραμεὺς τύπωσε κι ἐλόγησε κείμενα τῆς δημοτικῆς, διαφθωσῆς καί σκολίαςε τίποτα. Τὴν τράνη ἐργασία τοῦ κ. Παπαδόπουλου Κεραμεῖα κι ὁ Δάσκαλος, ὁ Ψυχάρης μας, τὴ διαλαλήσε πολῦτιμη μὲ καλοστόχαστα λόγια τότες, ὅταν ὁ Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος τῆς Πόλης γιόρταζε, στὰ 1886, τὴν Εἰκοσιπενταετηρίδα του (1).

Τὸ Ἀνακάλυμμα τῆς Κωνσταντινουπόλεως εἶναι θρόνος γιά τὸ πάρισμο τῆς Βασιλέουσας. — Γιά τοὺς θρόνους πού γίνανε γιά τὸ μεγάλο ἐκείνο γεγονός ὄγραψε κι ἄλλοτε ὁ κ. Παπαδόπουλος Κεραμεὺς (Byzantinische Zeitschrift, τόμ. XII. 1903, σ. 267 κι ἔ.) χρησιμώτατα πράματα. — Ἀπὸ τὸ «Ἀνακάλυμμα τῆς Κωνσταντινουπόλεως» τὸ δημοσιεψε ὁ μακαρίτης ὁ Ε' Legrand (Collection de monuments pour servir a l'etude de les langue Néo-Hellenique. Nouvelle serie, No 5. Paris

(1) Ψυχάρης: Ρόδα καί Μῆλα, τόμ. Α' σ. 101.

ταγμα ἦταν κείνο! Δὲ μπόρεσα νά κρατήσω τὰ μάτια μου ἀπάνου του, δειλιάσανε οὐλα μου, κ' ἐνοιώθα πὼς βαραινεῖ πάνωθῆς μου μιὰ βουλή καί μιὰ δύναμη. Σὰν ἐνοχη, καί σὰν ντροπισμένη ἐσθονα ὀμπρός του, καί θαθεῖα νάνοῖξῃ τὸ πάτωμα νά βρεθῶ στὸ ὑπόγειο, στὸ χῶμα καί στὴν κατου-γῆστα γῆ! Τί νᾶθελε νά ψάξῃ ἀπὸ τὰ μένα, τί ταχα δέρονταν ὁ νοῦς του καί βύθιζε ἡ ματιᾶ του στὰ τοῦσούμα μου; Ὑστερα πάλι σῆκωσε τὰ μάτια του, καί κοίταξε τὴν εἰκόνα τοῦ προγονοῦ μας, κ' ἔσκασε τὰ γέλια βροντερά, περιλάχτα καί συγκρατητά.

— Παναγιά μου, εἶπα μὲ τὸ νοῦ μου, ζουλαθήκε. Ἐκαμα νά πᾶω κιντὰ του, ἀπλώνοντας τὰ χέρια καταπάνου του, μὰ πάλι ἀποσβολώθηκα στὸν τόπο μου.

Κεῖνος γελώντας ἀκόμα, σιγαλιώτερα, περιπαιχτικώτερα μὲ κοίταξε. Καί τώρα μ' ἀπλωσε τὸ χέρι γυρεώντας μου νά τονὲ ζυγώσω. Μὲ πῆρε ἀπὸ τὸ χέρι σιμά του, μοῦ χάιδεψε τὰ μαλλιά πάντα γελώντας, καί τρέμοντας. Ἀπὲ λαχανιάζοντας ὀρηγικὰ, καί στεκαμένως ἀποφασιστικὰ σοβαρῶς, μ' ἔπιασε ἀπὸ τοὺς ὤμους, σὰν μοῦ ψήλωσε τὸ κεφάλι ἀμπόνοντας καταπάνου τὸ σαγόνι μου. Μὲ ρούφηξαν τὰ μάτια του, μὲ βούλιαξε σὸ θέλημά του. Σὰν μαγεμένη ὑπαρχα στὸ εἶνε μου, καί τὰ στήθια μου

ἐδέρονταν στὸ χτύπη τῆς καρδιάς μου. Δὲ μὲ λυπόντανε!

— Πατέρα... τοῦ εἶπα ἔτσι χωρὶς νά τὸ θέλω.

— Ἔτσι σ' ὀρμήνεψεν ἡ μάνακι...

— Γιατί, πατέρα μου;

— Καί εἶσαι ἡ κοπελοῦλα πού τόσο ἀγάπησα. Τώρα βρισκω σὲ σένα τίς ἡμέρες τοῦ Πάσχα. Ἐβρεις τίς ἡμέρες τοῦ Πάσχα: Εἶνε οἱ κόκκινες κρηματερές μέρες, πού ὁ κόσμος ἀρνιέται τὸ Χριστό... Μὰ τὸ νά, τὸν ἀρνιέται, μὰ καί τὸνὲ λατρεύει πλειότερο. Θά σοῦ λεγα ἓνα παραμῦθι, ἓνα παραμῦθι πού ἡ βασιλοπούλα γεννήθηκε ἀπὸ ἓνα τριαντάφυλλο... Καί θά σοῦ λεγα ἀκόμα πὼς καί κείνη σὰν τὸ τριαντάφυλλο ἔζησε. Τάχα στὴ δευτέρη παρουσία ἡ βασιλοπούλα θά κρηθῆ ἢ τὸ τριαντάφυλλο... Ἦτανε τάχα κρέμα πού τὸ τριαντάφυλλο ἔσκασε καί γέννησε μιὰ βασιλοπούλα ἢ μιὰ χρυσοφτέρουγη πεταλούδα;.. Γιά στάσου νά τοῦ εἰπῶ... Ἐχεις μάνα καί πατέρα;.. Ἀ, λοιπόν ζῆας. Μὰ κι' ἂν δὲν εἶχες τί; Θά πέθαινες;.. Ἐλα τώρα νά σὲ φιλήσω γλυκά, γιὰτί εἶσαι περσότερο παιδί μου ἀπόψε... Κι' ἂν σοῦ φερνα τὸ θησαυρό, κι' ἀπὸ τὰ βάθει τῆς μάνας θάλασσας ἂν ἐβούτανα τίς πνιγμένες μέσα τῆς ἀστραπῆς σὲ δαχτυλίδια νά σοῦ δέσω στὰ δαχτυλα. Κι' ἂν ἀπὸ τὰ περσάμενα ἔστρα στῆς θάλασσας